

**MGA TUNTUNIN NG
ORTOGRAPIYANG
PAMBANSA**

Mga Grafema

Pinakamaliit na yunit o bahagi ng isang sistema ng pagsulat

Sa ortograpiyang Filipino...

1.1 Titik

1.2 Di-titik

1.1 Titik o letrá

- Dalawampu't walong (28) titik
- Binibigkas o binabása sa tunog-Ingles maliban sa Ñ

1.1 Titik o letrá

Aa <i>ey</i>	Bb <i>bi</i>	Cc <i>si</i>	Dd <i>di</i>	Ee <i>i</i>	Ff <i>ef</i>	Gg <i>dyi</i>
Hh <i>eyts</i>	Ii <i>ay</i>	Jj <i>dyey</i>	Kk <i>key</i>	Ll <i>el</i>	Mm <i>em</i>	Nn <i>en</i>
Ññ <i>enye</i>	Ngng <i>endyi</i>	Oo <i>o</i>	Pp <i>pi</i>	Qq <i>kyu</i>	Rr <i>ar</i>	Ss <i>es</i>
Tt <i>ti</i>	Uu <i>yu</i>	Vv <i>vi</i>	Ww <i>dobolyu</i>	Xx <i>eks</i>	Yy <i>way</i>	Zz <i>zi</i>

1.2 Di-titik

- Binubuo ng tuldik at bantas

Tuldik o Asento - gabay sa paraan ng pagbigkas ng mga salita

Bantas - kumakatawan sa mga patlang at himig ng pagsasalita sa pagitan ng mga titik at pantig

Pantig at Palapantigan

Pantig-isang yunit ng tunog na binubuo ng isang patinig o kambal-patinig at isa o mahigit pang katinig

Pagpapantig-paraan ng paghati sa isang salita alinsunod sa mga pantig na ipinambuo dito

Kayarian	Halimbawang salita
P	a•a
KP	bi•be
PK	ok•ok
KPK	pat•pat, fag•fag•to
KKP	pla•pla
PKK	arm, urn
KPKK	dorm, form
KKPK	plan, tram, fak•ghet
KKPKK	tsart

2.2 Pagpapantig ng mga salita

espesyal

es · pes · yal

aklat

ak · lat

ospital

os · pi · tal

pansit

pan · sit

Kapag may magkasunod na katinig sa loob ng isang salita, ang una ay isinasama sa sinundang patinig at ang ikalawa ay isinasama sa kasunod na pantig

2.2 Pagpapantig ng mga salita

sobre

so · bre

litro

li · tro

okra

o · kra

libro

li · bro

Kataliwasan sa unang tuntunin:

Karaniwan, kung hiram mula sa Español ang mga digrapo gaya ng BR, TR, KR, etc. magkasama ito sa isang pantig at hindi pinaghihiwalay.

2.2 Pagpapantig ng mga salita

eksperto

eks · per · to

transfer

trans · fer

inspirasyon

ins · pi · ras · yon

Kapag may tatlong magkakasunod na katinig sa loob ng isang salita, ang unang dalawa ay sumasama sa sinundang patinig at ang ikatlo ay napupunta sa kasunod na pantig

2.2 Pagpapantig ng mga salita

timbre

tim · bre

templo

tem · plo

sentro

sen · tro

Kapag ang una sa tatlong magkakasunod na katinig ay sinusundan ng alinman sa BL, BR, DR PL, at TR, ang unang katinig ay isinasama sa unang patinig at ang sumunod na dalawang katinig ay napupunta sa kasunod na pantig

2.3 Pantig na Inuulit

plano

mag · pa · pla · no

trabaho

mag · ta · tra · ba · ho

close

i · pa · ko · close

Kapag nagsisimula ang salita sa kambal-katinig o kumpol-katinig (consonant cluster), ang katinig at patinig lamang ang inuulit

Pagbaybay na Pasulat

“Kung ano ang bigkas, siyang sulat”

-ngunit hindi sa lahat ng pagkakataon

Binibigkas na...	Isinusulat na
Lalake	Lalaki
Baket	Bakit
Duon	Doon

Gamit ng Walong Bagong Titik

C, F, J, Ñ, Q, V, X, Z

- Napakaimportante ng walong bagong dagdag na titik sa Filipino upang maigalang ang mga kahawig na tunog sa mga katutubong wika.

Gamit ng Walong Bagong Titik

- Walong dagdag na titik

Ang dating 20 titik ng Abakada ay nadagdagan ng walo pang titik: C, F, J, Ñ, Q, V, X, Z

- Apat ay mula sa mga wika ng ibang bansa

C, Ñ, Q, X

- Apat ay mula sa mga wika sa Filipinas

F, J, V, Z

Paano gagamitin ang mga ito sa Filipino?

Gamit ng Walong Bagong Titik

- Gamit ng walong bagong titik sa pagbabaybay

Para sa mga kahawig na tunog sa pagsulat ng mga salita mula sa katutubong wika ng Filipinas

feyu (Kalinga) – pipa na yari sa bukawa o sa tambo

jambangan (Tausug) – halaman

zigattu (Ibanag) – silangan

falendag (Teduray) – plawtang pambibig

Gamit ng Walong Bagong Titik

- **vakúl** (Ivatan) pantakip sa ulo na yari sa damo na ginagamit bílang pananggalang sa ulan at init ng araw
- **kuvát** (Ibaloy) digma
- **vuyú** (Ibanag) bulalakaw
- **zigattú** (Ibanag) silangan
- **zinága** (Ibanag) dinuguan
- **zinanága** (Ibanag) pamana
- **majáw** (Butuan) maganda
- **marajáw** (Surigao) maganda

- **féffed** (Gadang, Yogad) pamaypay
- **futú** (Ibanag Yogad) - pusò
- **futág** (Yog) - pusod
- **fungán** (Yogad) - unan
- **fúfulaót** (Ayg) - butiki
- **folóy** (Ayg) - kubo
- **fánga** (Ayg) - palayok
- **fungál** (Gad) - punò
- **fúllit** (Gad) - gupit
- **fuút** (Gad) - tanong
- **fúwab** (Gad) - hapon

- bádju (Itw) – bagyo
- ju (Itw) – dito
- pádjanán (Itw) – tiráhan
- jásjas (Iby, Î-wak) – hinga
- jábjab (Iby, Î-wak) – pamaypay
- jófan (Gad) – hipan
- fidjáv (Gad) – sipol
- badjáv (Itw) – bagyo
- pádjanán (Itw) – tirahan
- jan (Itw) – saan

- zipíng (Iba) – kambal
- zitá (Iba) – timog
- kazzíng (Iba) – kambing
- zizzíng (Iba) – dindging na yari sa kawayan
- zinágan (Iba) – dinuguan
- ziwánán (Iba) – kanan
- zigû (Iba) – ligo

Gamit ng Walong Bagong Titik

- Gamit ng walong bagong titik sa pagbabaybay
Para sa mga bagong hiram na salita na babaybayin sa Filipino

selfi

projektor

Para sa mga bagong hiram na salita na hindi binabago ang baybay

visa

zigzag

level

fern

jam

4.6 Gamit ng Walong Bagong Titik

- Gamit ng walong bagong titik sa pagbabaybay

Para sa mga pangngalang pantangi

John McDonald Nueva Vizcaya Mexico

Para sa mga katawagang siyentipiko at teknikal

chlorophyll zeitgeist quorum Albizia falcataria

Para sa mga mahirap dagliang ireispel

bouquet jaywalking quiz pizza

4.7 Pagrereispiel

- chart   tsart
- taxi   taksi
- stand by   istámbay
- schedule   iskédyul
- police   pulís
- boxing   bóksing
- recess   risés
- grocery   gróserí
- underpass   ánderpás
- highway   háywey

4.7 Pagrereispiel

- traffic   trápik
- graduate   grádweyt
- corny   kórni
- armalite   ármaláyt

4.7 Pagrereispiel

- Huwag magreispiel kapag:
  - Kakatwa o kakatawa ang anyo
  - Higit na mahirap basahin kaysa orihinal
  - Nasisira ang kabuluhanang kultural
  - Higit nang popular ang anyo sa orihinal

Pagrereispiel

- Halimbawa

carbon dioxide vs karbon day-oksayd

baguette vs baget

feng shui vs fung soy

habeas corpus vs habyas korpus

bouquet vs bukey

pizza vs pitsa

wifi vs wayfay

Pagrereispiel

- Pasók ang SK at ST kapag nasa dulo ng salita
desk   disk
test   kóntest
pest   post
- Kapag ang SK o ST ay nasa unahan o gitna ng salita, madalas itong nahahati.

Tanong: Ilan ang pantig ng salitang STOP?

schedule	→	is-ked-yul (iskedyul)
scholar	→	is-ko-lar (iskolar)
style	→	is-tayl (istayl)

Pagrereispiel

- Walâng KT.

ábstrak   (*abstract*)

ádik   (*addict*)

konék   (*connect*)

korék   (*correct*)

sabjek   (*subject*)

Pagrereispiel

- Walâng KT.

ábstrak   (*abstract*)

ádik   (*addict*)

konék   (*connect*)

korék   (*correct*)

sabjek   (*subject*)

Sa panghihiram ng salita, Español muna bago Ingles

Higit na umaalinsunod ang wikang Español sa bigkas at baybay na Filipino kaysa Ingles

bagáhe (*bagaje*) vs bageyds (*baggage*)

birtúd (*virtud*) vs virtyu (*virtue*)

isla (*isla*) vs ayland (*island*)

imahen (*imagen*) vs imeyds (*image*)

sopistikado(*sofisticado*) vs sofistkeyted (*sophisticated*)

Mag-ingat sa *Siyokoy!*

- Mga salitang hindi Español at hindi rin Ingles
- Hindi matukoy ang pinagmulan

aspekto at hindi *aspeto*

imahen at hindi *imahe*

kontemporaneo at hindi *kontemporaryo*

endoso at hindi *endorse*

kampeon

Kambal-Patinig

- Sa pangkalahatan, nawawala ang unang patinig sa mga kambal-patinig na I+(A, E, O) at U+(A, E, I) kapag siningitan ng Y at W sa pagsulat.

benepicio → benepisyo

indibidual → indibidwal

teniente → tenyente

aguador → agwador

Unang Kataliwasan

- Huwag alisin ang unang patinig kapag ang kambal-patinig ay sumusunod sa katinig sa unang pantig ng salita.

<i>tia</i>	→	<i>tIYA</i>
<i>piano</i>	→	<i>pIYAno</i>
<i>pieza</i>	→	<i>pIYEsa</i>
<i>fuerza</i>	→	<i>pUWErsa</i>
<i>viuda</i>	→	<i>bIYUda</i>
<i>cuento</i>	→	<i>kuwento</i>

Ikalawang Kataliwasan

- Huwag alisin ang unang patinig kapag ang kambal-patinig ay **sumusunod sa dalawa o mahigit pang kumpol-katinig (*consonant cluster*) sa loob ng salita.**

ostIYA (*hostia*)

implYErno (*infierno*)

leksIYOn (*leccion*)

eleksIYOn (*eleccion*);

biskUWIt (*biscuit*)

engkUWEntro (*encuentro*)

Lumuluwag ang pagbigkas at dumadali ang pagpapantig.

Ikatlong Kataliwasan

Huwag alisin ang unang patinig kapag ang kambal-patinig ay sumusunod sa tunog na H.

mahIYA (*magia*)

estrategIYA (*estrategia*),

kolehIYO (*colegio*)

rehIYOn (*region*).

Ikaapat na Kataliwasan

Kapag ang kambal-patinig ay nása dulo ng salita at may diin ang bigkas sa unang patinig ang orihinal.

economía (e-co-no-mi-a)

→ ekonomIYA

geografía (geo-gra-fi-a)

→ heograpIYA

filosofía (fi-lo-so-fi-a)

→ pilosopIYA

Malakas na patinig

Hindi nagdudulot ng kalituhan ang mga kamabal-patinig na may **malakas na unang patinig (A, E, O)**

idea

hindi ideya

leon

hindi leyon

teorya

hindi teyorya

ideolohiya

hindi ideyolohiya

kampeon

hindi kampiyon

Palitang E/I at O/U

Senyas sa Español o sa Ingles

Sa kaso ng E/I, magiging senyas ang E sa mga salitang Espanyol na nagsisimula sa ES upang ibukod sa mga salitang Ingles na halos katunog ngunit nagsisimula sa S.

eskándaló (<i>escandalo</i>)	vs	iskándal (<i>scandal</i>)
estasyón (<i>estacion</i>)	vs	istéysiyón (<i>station</i>)
espesyál (<i>especial</i>)	vs	ispésyal (<i>special</i>)
eskuwéla (<i>escuela</i>)	vs	iskúl (<i>school</i>)
estándárte (<i>estandarte</i>)	vs	istándard (<i>standard</i>)
estílo (<i>estilo</i>)	vs	istáyil (<i>style</i>)
eskolár (<i>escolar</i>)	vs	iskólar (<i>scholar</i>)

Palitang E/I at O/U

Kapag nagbago ang katinig

kumbensiyon	<i>(convencion)</i>
kumpisal	<i>(confesar)</i>
kumbento	<i>(convento)</i>
kumpiska	<i>(confisca)</i>
kumperensiya	<i>(conferencia)</i>
kumbulsiyon	<i>(convulsion)</i>
kumpidensiyal	<i>(confidencial)</i>

Palitang E/I at O/U

Epekto ng Hulapi – nagiging i ang e kapag may hulapi

babae - **kababaihan**   hindi kababaehan

balae - **balaihin**   hindi balaehin

tae - **taihan**   hindi taehan

bale - **pabalihin**   hindi pabalehin

Palitang E/I at O/U

Hindi kailangan baguhin ang E kapag nasa dulo ng mga salitang hiram sa Español at sinusundan ng hulapi.

sine	-	sinehan	hindi sinihan
onse	-	onsehan	hindi onsihan
base	-	basehan	hindi basihan
bote	-	botehan	hindi botihan
korte	-	kortehan	hindi kortihan
peste	-	pestehin	hindi pestihin

Palitang E/I at O/U

Epekto ng Hulapi – nagiging U ang O kapag may hulapi

abo	-	abuhin	hindi abohin
takbo	-	takbuhan	hindi takbohan
kalbo	-	kalbuhin	hindi kalbohin
bago	-	baguhin	hindi bagohin
tukso	-	tuksuhin	hindi tuksohin

Palitang E/I at O/U

Kailan Di Nagpapalit?

(1) Hindi kailangang baguhin ang E at O kapag sinundan ng pang-ugnay na **(-ng)**.

“babáeng masipag” at hindi “babaing masipag”

“biròng masakit” at hindi “birung masakit”

Palitang E/I at O/U

(2) Hindi kailangang baguhin ang E at O kapag inuulit ang salitang-ugat.

babáeng-babáe at hindi “babaing-babae”

birò-birò at hindi “biru-biro”

anó-anó at hindi “anu-ano”

alón-alón at hindi “alun-alon”

taón-taón at hindi “taun-taon”

píso-píso at hindi “pisu-piso”

pitó-pitó at hindi “pitu-pito”

pátong-pátong at hindi “patung-patong”

Palitang E/I at O/U

Huwag baguhin ang dobleng “O”

nood

panoorin

poot

kapootan

doon

paroonan

boto

botohan

goto

gotohan

abono

abonohan

loko

lokohin

Palitang E/I at O/U

Huwag baguhin ang UO

buo

kabuoan

suot

kasuotan

salimuot

kasalimuotan

Palitang E/I at O/U

- Mag-ingat dahil may magkaibang kahulugan

sálo-sálo—magkakasáma at magkakasabay na kumain

salusálo—isaing piging o handaan para sa maraming tao

bató-bató—paglalarawan sa daan na maraming bato

batubató—ibon, isaing uri ng ilahas na kalapati

halo-halo—pinagsama-sama

haluhalo—pagkaing may yelo at iba pang sangkap

Kailan NG at kailan NANG

Alin ang tama?

Tumakbo ka ng mabilis.

Tumakbo ka nang mabilis.

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Nang”

- Ginagamit ang “nang” na kasingkahulugan ng “**noong**”.
  - “Umaga nang barilin si Rizal.
  - “Nang umagang iyon ay lumubha ang sakit ni Pedro.”
- Ginagamit ang “nang” na kasingkahulugan ng “**upang**” o “**para**”.
  - “Dinala si Pedro sa ospital **nang magamot.**”
  - “Matulog ka na **nang maaga kang magising bukas.**”

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Nang”

- Ginagamit ang nang bílang pang-angkop ng inuulit na salita

“Barilin man **nang barilin** si Rizal ay hindi siyá mamamatay sa puso ng mga kababayan.”

“Siya ay umawit **nang umawit.**”

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Nang”

- Ginagamit ang nang para sa pagsasabi ng **paraan**
“Tumakbo siya **nang** mabilis.”

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Ng”

- **Ginagamit para maipakilala ang tagatanggap ng kilos**

Bumili [ng ano?] **ng pagkain** ang babaw.

Si Elena ay nagluto [ng ano?] **ng manok**.

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Ng”

- **Ginagamit upang tukuyin ang ugnayan o relasyon**

Ang ina [nino?] **ng bata** ay nagpunta sa palengke.

Ang bahay [nino?] **ng lalaki** ay bago.

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Ng”

- Para matukoy o makilala ang gumagawa ng kilos na balintiyak [passive action o tagatanggap ng kilos]

Kinain [nino?] ng aso ang tinapay.

Binili [nino?] ng batang babae ang aklat.

Kailan NG at kailan NANG

Mga Gamit ng “Ng”

- Iba pa

Oras at Petsa

Umuwi **ng umaga** si Ben.

Gumigising ako tuwing ikapito **ng umaga**.

Sa ika-5 **ng Disyembre** ang kaarawan ko.

Kailan NG at kailan NANG

NANG - Sumasagot sa tanong na paano at gaano

NG - Sumasagot sa tanong na ano o nino/sino?

Kailan NG at kailan NANG

Alin ang tama?

Tumakbo ka ng mabilis.

Tumakbo ka nang mabilis.

- Ang bahay _____ aking kaibigan ay nasa Quezon City.
- Ang bata ay nagbasa _____ paupo.
- Ang pangalan _____ asawa ko ay John.
- Kumakain _____ gulay ang malusog na bata.
- Tumayo siya _____ bigla

- Si Peter ay kumain _____ mabilis.
- Magkano ba ang isang kilo _____ asukal?
- Nagalit siya _____ umalis ako.
- Bilin ni Nanay na umuwi ako _____ maaga.

Pagbabalik sa Tuldik

- Tinanggap ni Floyd ang *hamon* ni Pacman.

hamón?

Pagbabalik sa Tuldik

- Tinanggap ni Floyd ang *hamon* ni Pacman.

hámon?

láya 1: [Bik, Hil, Seb, War] uri ng lambat na gamit sa pangingsda 2: [Twl, Isi, Gad] luya

layá [Ilk, Itw, Iba]: luya

layâ 1: [Tag] walang disiplina 2: [Bik] bunga ng niyog 3: [Kin, Seb, War] tuyông dahon o sanga 4: [Iba] inahing baboy

lâya [Bik]: luya

layà [Tag]: libertad

Pagbabalik sa Tuldik

Paraan ng Pagbikas sa Filipino

- malúmay
- malumi
- mabilís
- maragsâ

Tuldik na dapat gamitin

- pahilís (´)
- paiwà (`)
- pahilís (´)
- pakupyâ (^)

Pagbabalik sa Tuldik

Malúmay

Nagtatapos sa Patinig

dalága

babáe

saríli

táo

sampalatáya

Nagtatapos sa Katinig

nánay

silángan

kilábot

tahímik

kapisánan

Pagbabalik sa Tuldik

Malumì

batà (child)
talumpatì
dambuhalà

dalamhatì
kulasisì
labì

Pagbabalik sa Tuldik

Mabilís

Nagtatapos sa Patinig

takbó

isá

malakí

batubató

Nagtatapos sa Katinig

bulaklák

katawán

alagád

alitaptáp

Pagbabalik sa Tuldik

Maragsâ

kaliwâ

dukhâ

sampû

tatlumpû

salitâ

butikî

panibughô

Pagbabalik sa Tuldik

Dagdag na gamit ng pakupyá

- simbolo sa impit na tunog sa loob ng isang salita na nagaganap sa Bikol at mga wika sa Cordillera.

Pagbabalik sa Tuldik

- **lîmuhen** (Tiboli) ibong nagbibigay ng babala ang huni
- **tîsing** (Tiboli) singsing
- **bûngaw** (Bikol) bangin, na iba sa búngaw,
Bikol din para sa sakit na luslós.
- **kasâlan** (Bikol) kasalanan
- **bâgo** (Bikol) bágo
- **hûlung** (Ifugaw) patibong sa daga
- **mâkes** (Ibaloy) pagbatì
- **sâbot** (Ibaloy) dayuhan

Ang Schwa

- Tunog na matatagpuan sa Mëranaw, Pangasinan, Ilokano, mga wika sa Cordillera, Akëanon, Kiniray-a at iba pang wika sa bansa

ë

- Dagdag ito sa mga tuldik na *paiwà* (`), *pahilís* (´), at *pakupyâ* (^)

Ang Schwa

wën (Ilokano)	katapat ng oo
kën (Ilokano)	katapat ng din/rin
këtkët (Pangasinan)	katapat ng kagat
silëw (Pangasinan)	katapat ng ilaw
Panagbënga (Kankanaëy)	panahon ng pamumulaklak
tëlo (Mëranaw)	katapat ng tatlo
matëy (Mëranaw)	katapat ng matagal
sëlëd (Kinaray-a)	katapat ng loob
yuhëm (Kinaray-a)	katapat ng ngiti
gërët (Kuyonon)	katapat ng hiwa

Gamit ng Gitling

1. Sa inuulit na salita

anó-anó

aráw-áraw

gabí-gabí

sirâ-sirâ

ibá-ibá

maya-maya

Gamit ng Gitling

Sa Inuulit na Salita

pali-palíto

kani-kaniya

balu-baluktót

pabálik-bálik

nagkawasák-wasák

pagbali-baligtarín

pabula-bulagsák

Gamit ng Gitling

Sa Paghihiwalay ng Katinig at Patinig

- ✓ Nagtatapos sa katinig ang naunang pantig
- ✓ Nagsisimula sa patinig ang kasunod na pantig

pag-ása

ágam-ágam

mag-isá

pang-apat

hay-iskúl

intér-aksiyón

lip-istík

Gamit ng Gitling

Ilang maling gawi ng marami

nag punta (Wasto: nagpunta)

pinag-sama (Wasto: pinagsama)

magisa vs mag-isa

Gamit ng Gitling

Kapag inuunlapan ang pangngalang pantangi

pa-Mandaluyong

taga-Itogon

maka-Filipino

Gamit ng Gitling

Kapag salitang banyaga at nása orihinal na baybay ang kasunod

pa-cute	o	pakyyut
ipa-cremate	o	ipakrimeyt
maki-computer	o	makikompiyuter

Gamit ng Gitling

Sa Kasunod ng “De”

de-kolór

de-máno

de-kahón

de-bóla

de-láta

de-bóte

Gamit ng Gitling

Sa Kasunod ng “Di.”

di-mahapáyang-gátang

di-mahipò

di-maitúlak-kabígin

di-mahúgot-húgot

di-kágandáhan

di-maliparáng-uwák

Maraming salamat po!

KOMISYON SA WIKANG FILIPINO

(02) 733-7260; (02) 736-2525 loc 102

www.kwf.gov.ph

komisjonsawikangfilipino@gmail.com

komfil@kwf.gov.ph

I-like ang KWF sa Facebook!

www.facebook.com/angkomisjonsawikangfilipino

Sundan ang KWF sa Twitter!

@KWFilipino